

כך זה קרה - הפלישה הסובייטית למרחב צה"ל

(קטעים מתוך יומנו של ביקבאשי מוניר אלטיבאני, חיל המודיעין, צבא קנדי)

מזנה עבאסיה - יום ה' 17.10

זהו סא"ל מוניר סבאעי (ליד המיקרופון הימני)

אני מקווה שלא אצטרך לעמוד עוד פעם בחיי בפני מחזה כזה. הראים נראים כאילו הודקו בחמישים שנה תוך חמש שניות. הוא התבונן במעגל הגברים סביבו, בעיניים ההחלטיות שהתרכזו על פניו. מבטו חלף לאט-לאט מחגורה אחת לשנייה, מאקדח אחד לשני. איש לא שלף את נשקו. אבל הנשק היה שם, וגמאל חש כאילו שמונה קנים קטלניים מוסנים אליו.

לבסוף ניצע את ראשו. ניצעו של אדם זקן, שאינו שולט על עצמו. ניצעו האומר: "אני מבין, אני מבין". והוא הבין.

אני לא יודע איך החזקנו מעמד. אני לא יודע איך לא פרצנו בכבי, ולא כרענו על ברכינו כדי לבקש סליחה. אבל המישחק כבר הגיע לשלב מתקדם מדי, כדי שנחזור בנו. נטלנו את גורלנו - את גורל ארצנו - לידנו. לא היה מנוס מלהמשיך עד הסוף.

רק אחר כך, כשחזרתי ללישכתי, וכש נתתי הוראה לשליש שלי שלא יכניס אלי איש, ולא יעביר אלי שום שיחת-טלפון, אז, רק אז - פרצתי בכבי.

עבאסיה - יום א' 20.10

בכוננה לא הלכתי למנשיית אל-בכרי בשעת השידור. אחד יותר או אחד פחות מאיתנו, בשעה שמצלמות הטלויזיה מעבירות לאומה את דברי הנשיא הנערך, לא היה משנה.

עקבתי אחרי המישר מלישכתי. בכלל, אני כימעט ואיני זז מכאן. אוכל ליד מיכ-תבתי, ישן על מיטת-שדה בפניה. יוצא רק לשיבות השמונה. כשהוקנים עשו את ההפרכות שלהם היו גם מתפללים במשרדים שלהם. קוראים לצלם ומתפללים. זה לא בשבילנו.

גמאל היה בסדר גמור. מילא את חלקו בהסכם בלי שאיש יוכל לנחש מה שקרה אתמול בלישכתי. אני עצמי נלכדתי מדי פעם בנימת-הכנות שלו, עד ששכחתי ש-בעצם הוא קורא סכסכ מוכן, בהצגה מבני ימת היטב. הצגה שאני, מוניר אלטיבאני, ביימתי אותה לכל פרטייה.

שתי אפשרויות בחשבון: שהכל יעבור ב-שקט, ושגמאל ישתף פעולה; או שניתקל בהתנגדות, ונצטרך להפעיל את הכוחות הנאמנים, אולי אסילו נגד גמאל.

לכן גם קבענו שני מערכי-פעולה. במיקרה השני היה הכל ברור: עלינו להתייצב בפני העם כראש-חץ של המהפכה הסוציאליסטית במצרים, שמטרתה לטאטא את שרידי ה-בורגנות השולטים עדיין במדינה, ולשים קץ לאשליית "הגייטראליזם החיובי" של עבר-אלנאצר. היינו מכריזים על תפיסת השל-טון, סילוק הנשיא, פיזור מועצת האומה, וכינון מועצת ההפיכה של "השמונה".

את המטרה האמיתית, הגדולה, היינו מס-תירים בינתיים. היינו מחכים להתבססות המישטר החדש, לתפיסת עמדות-המטחה לא רק בצבא אלא במנגנון האזרחי והמשטרה, ורק לאחר-מכן היינו מודיעים על הזמנת הרוסים.

כל זה, כמובן, תואם היטב עם הסוב-ייטים. סרגיי אמר שברגע ההכרעה, מובטחת לנו היענות מלאה. כמובן - אם נצליח.

מנצור, שניהל את כל המגעים במוסקבה, אמר שאפשר לסמוך על הבטחותיו של סרגיי. לא לחינם היה תלמידו במשך שלוש שנים שם.

המזל קבע, שלא נהיה זקוקים להפעיל את המערך שהוכן לקראת האפשרות ה-שנייה.

עבאסיה - יום ג' 22.10

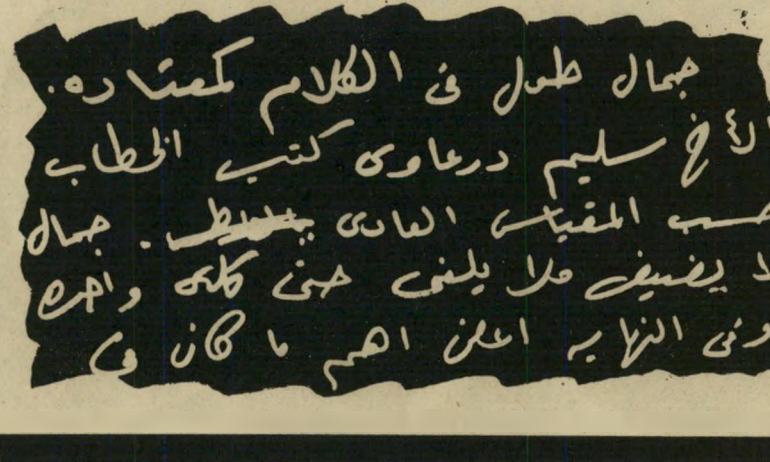
כל הדרך מצויין. אני צריך לומר, שב-העצמי נרהמתי לקלות שבהצלחת הקשר. אילו היינו זקוקים לשיכנוע, כי אכן עלינו ליטול לידנו את גורל המולדת, הרי קלות הצלחתנו סיפקה לנו את השיכנוע הזה. כמה עצוב: על אף כישרונותיו, על אף כהונתו הטובות - לא הצליח גמאל להקים קאדר יעיל ונאמן. אולי, בעצם, היה לו קאדר נאמן - אבל מה שחה הנאמנות שאינה יעילה?

את המטכ"ל תססנו כלי ירייה אחת. מפקד חיל-האוויר הוא ממילא אחד השמונה. מסות כל החיילים לא השמיעו ציוץ אחד, ה-פחדנים!

וכשניכנסו אל גמאל, ונתנו לו את האול-טימטום... מוטב לא להיזכר בזה מחדש... ועכשיו - צחוק הגורל. כל-כך בקלות הצלחנו, שזה יוצר בעיות בלי סוף. אסור שהעולם החיצוני יידע שבכלל היתה כאן הפיכה. הכל צריך להתנהל כמקודם: עם

אשר ניצב לצידו של גמאל עבד-אל-נאצר, בשעה שנשיא-מצרים קיבל את ההצדעה, במיצעד שערך החטיבות הסובייטיות בקאהיר, בדרך-לאיזוריהתעלה. סיפורו של אלטיבאני היה אחד הפודות הכמוסים של ההפיכה השקטה, המאיימת לשנות את פנייהמרחב. היומן הגיע בדרכים נפתרות לידיו של ראש מערכת "העולם הזה", שלום כהן, שתירגם קטעים ניבחרים מתוכו, והריחו מוגיש אותם בעמודים אלה.

וזהו קטע אתוך היומן הסודי של מחולל ההפיכה

היום בו פלשו הרוסים לסיני

גמאל בראש, וכל המפקדים במקומם. אבל כמה זמן יכול הרמטכ"ל להישאר רתוק למיטתו בעלי-כורחו, בגלל הצטננות? כמה זמן יכול הנגראל פאווי בבלות אצל "בתו" שפיתאום קראה לו לאלכסנדריה?

ברור שאנחנו צריכים למצוא תשובות לכל הבעיות האלה. צריכים איכשהו לבצע את ההפיכה, מבלי שתיראה כהפיכה.

תופסות ברגע זה עמדות מול הפולש ה-ציוני. קבלו אותם כאחים! אימרו להם את אשר אני אמרתי להם: מרחבא, ואהלאן ו-טהלאן! והוא סיים בברכתו הקבועה: "ו-עליכם אל-סלאם".

עבאסיה - יום ב' 21.10

עבר עלינו יום קדחתני: ישיבה אחת ארוכה, מבוקר עד אחרי חצות. יש כל-כך הרבה עניינים הדורשים טיפול. בראש ובראשונה הסיפורים עם הרוסים. זה הכי חשוב, כמובן. אבל היום נידמה היה לי, שזאת הבעיה הכי קטנה שלנו.

כאשר התחלנו את הקשרי שלנו, לקחנו • מוניר אלטיבאני משתמש, במקור, ב-מלה הערבית חרקה, אשר תירגומה המילולי הוא תנועה. המתרגם מצא לנכון להשתמש במלה קשר, כמביעה יותר את רוח העניין.

בקטע הזה היו מריעים לו כמו מטורפים. אבל גם כך זה בסדר. גמאל דיבר עוד ועוד. זאת דרכו. להר-בות משפטים. האח סלים דרעאחי כתב את הנאום בדיוק לפי המידה הרגילה. גמאל לא הוסיף ולא גרע מילה. לבסוף הגיע ל-עיקר:

"אחי הערבים! איננו עומדים בודדים ב-מערכה זו. החלטנו היא החלטת האומה הערבית כולה! החלטנו היא החלטת העולם החופשי כולו! החלטנו היא החלטת העמים הסוציאליסטיים כולם!"

"לא לבר נתייצב מול האימפריאליזם ה-אמריקאי וכלב-השמירה שלו הישראלי. בת-בריתנו הגדולה, ברית-המועצות, עומדת כתף אל כתף איתנו. חייליה עומדים בצד חיילינו. פנינו אל ממשלת ברית-המועצות, וביקשנו ממנה כי תשלח למצרים את הכוחות הדרו-שים כדי להשתתף בחיסול תוצאות התוק-פנות הישראליים."

"אחי הערבים! יהדות-חלוץ של צבאות דאחיר, היבשה והים ברית-המועצות

"אחי הערבים, הוא פתח. וזהו יום חשוב ומטוכן בתולדות אומתנו. תמיד אהב להר-סיף את המלה חזיר - מסוכן - להר-דעותיו. הודענו פעם אחר פעם על הח-לטתנו להביא לחיסול תוצאות התוקפנות הישראלית בכל דרך שהיא. אם לא עלידי שיתרון מדיני - או בדרך היחידה שמכתוב לנו הכבוד, אמרנו: מה שנלקח בכוח - נשיב בכוח!"

"אחי הערבים! ישראל שיכורת-הניצחון ועיחרת מרוב תאוה, זילולה באזהרתנו. ה-תפקיד שהוטל עליה עלידי האימפריאליזם האמריקאי לא תם. היא לא רצתה לדבר על נסיגה, כי היא חולמת עדיין על כיבושים נוספים. היא לא נסוגה מגדות הירדן ומ-הסואץ, כי עיניה לטושות אל החיידק וה-גילוס."

"אחי הערבים! ביה היום. פעקה סכלנותו! אנו נחזיר את אבמתנו השדודה כפי ש-נלקחה: בכוח הנשק!"

הוא באמת היה גורל. אילו ידענו שהוא יתנהג כך, היינו מארגנים עצרת המונית.